

Fullmäktige 16.11.2020 § 164

§ 164

Motion om att utöka och skapa mångsidigare livsmiljöer för ängsarterna i Esbo

Beredning och upplysningar:
Peippo Tiina

fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Tiina Elos och Risto Nevanlinnas m.fl. motion 17.8.2020 och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Ordförande Mykkänen föreslog understödd av Uotila att ärendet bordläggs.

Efter avslutad diskussion om bordläggning frågade ordföranden om ärendet kan bordläggas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget om bordläggning, konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt det enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Ärendet bordlades enhälligt.

Redogörelse

Motion

Tiina Elo, Risto Nevanlinna och 24 andra ledamöter lämnade 17.8.2020 en motion där det föreslås att man i programmet för ängar och öppna områden samt i annat arbete för att öka naturens mångfald:

- avsevärt ökar mängden, mångfalden och kopplingarna av biotoper som lämpar sig för ängsarter
- inför omfattande åtgärder för att öka antalet ängar och för att göra ängsarternas livsmiljöer mångsidigare
- ställer mätbara kvantitativa och kvalitativa mål som följs upp för att öka mängden och mångfalden av ängar och ängsarter.

Svar

Stadsteknikcentralens naturvårdsenhet har i juni 2020 inlett utarbetandet av ett åtgärdsprogram för ängar och öppna områden. Som konsult fungerar avtalskonsulten Ramboll och som underkonsult ProAgria Etelä-

Suomen MKN maisemapalvelut. Till styrgruppen hör experter och ansvariga från miljöcentralen samt från stadsteknikcentralens planering och underhåll av grönområden.

Granskningsområdet omfattar hela Esbo, med undantag av områdena vid havet. Målet är att utarbeta ett åtgärdsprogram som producerar konkret information fram till genomförandet och utvecklar ängarnas skötsel, mängd, nätverk och mångsidighet under en tioårsperiod. Med hjälp av programmet utvecklas nätverket av ängar och öppna grönområden i Esbo med beaktande av deras särdrag och utgångspunkter. Genom att utveckla nätverket av ängar är det möjligt att göra ängar till en allt viktigare del av invånarnas livsmiljö.

Målet för arbetet är öppna grönområden som ägs av Esbo stad. För dessa områden utarbetas ett åtgärdsprogram med hjälp av vilket man målinriktat kan styra skötseln och utvecklingen av ängar och landskapsåkrar. Utredningen och planeringen av nätverket av ängar syftar till att stärka nätverket av ängar i Esbo. Man kommer att göra en täckande analys av granskningsområdet. Sedan presenteras ängarna och potentiella nya ängar, deras landskapsmässiga, ekologiska och funktionella värden samt deras kopplingar. Presentationen leder till en plan över nätverket av ängarna. I planen presenteras målet och utvecklingstrenden för ängarna.

I rapporten presenteras åtgärder för att främja målen för nätverket av ängar under de kommande tio åren. Arbetet inleds med en kartläggning av granskningsområdets utgångsuppgifter och en analys av geodata. Syftet med analysen är att identifiera och lokalisera de olika delarna av det nuvarande nätverket av ängar och bedöma deras kopplingar samt åskådliggöra nätverkets struktur och koncentrationerna av ängsnatur. De natur-, landskaps-, kultur- och rekreationsvärden som hänförs till det identifierade nätverket av ängar samt grön- och blåstrukturen beskrivs med hjälp av tillgängligt geodatamaterial.

Beskrivningen av nuläget ska ge svar på bland annat följande frågor:

- Var finns det ängar?
- Hur stora är ängarna?
- Hurdana är ängarna?
- Hurdana värden är förknippade med ängarna (landskap, natur, kulturmiljö, rekreation)?

På basis av kopplingen mellan de nuvarande ängarna skisseras ett nätverk av ängar:

- Hur är ängarna kopplade till varandra?
- Ett hurdant nätverk bildar ängarna?
- Var är nätverket starkt (mångsidigt och kopplat) och var är nätverket svagt?
- Vilka nya ängar skulle stödja nätverket?
- Vilka ängar är fristående från nätverket? Hurdana värden är förknippade med dessa?

Med hjälp av historiska data identifieras områdets användningshistoria och hittas sådana gamla åkerområden som är viktiga med tanke på kopplingen

av nätverket av ängar, som stöder nätverket och som har särskilda kulturhistoriska, landskapsmässiga samt natur- eller rekreationsvärden. Som material används här uppgifter om åkerområdena från 1960-talet, som konverteras till geodata. Det befintliga materialet om jordlager utnyttjas också. Å andra sidan används analysen för att identifiera de områden som för närvarande sköts som ängar men som inte är lika centrala.

Terränginventeringar gjordes på 50 olika objekt. Planen för ett nätverk av ängar är en schematisk plan som beskriver de nuvarande ängstyperna och de områden som omvandlas till olika typer av ängar samt hur områdena ansluter sig till det övriga nätverket av grönområden. I planen för nätverket av ängar presenteras en helhet som består av olika ängstyper samt nuvarande och framtida delar av nätverket. Nätverket av ängar består av olika typer av ängar. För varje ängstyp utarbetas en beskrivning av dess karaktär och betydelse som en del av nätverket samt målen för skötseln.

Åkrar beaktas som en del av nätverket av ängar, men de granskas inte i terrängen om de inte utgör en väsentlig del av en äng.

Miljösektorn vid Helsingfors stad har också beställt och inlett ett likande arbete. I Helsingfors fungerar Sitowise som konsult. Vanda stad gjorde en ängsutredning 2017. De anlidade också ProAgria. Någon egentlig analys gjordes inte i Vanda.

Verksamhetsmodellen för skötsel av skogar och ängar i Esbo är utgångspunkten för verksamheten. Åtgärdsprogrammet för ängar och öppna områden presenterar ängarna på kartan som en helhet och ger dem ett tydligt värde. Med hjälp av åtgärdsprogrammet är det lättare att prioritera skötseln och slå vakt om pärlor bland ängarna. Ängarna ingår i natur- och landskapsvårdsplanerna, det vill säga alla områden kartläggs och sköts också i och med dessa planer. Åtgärdsprogrammet blir färdigt i februari 2021 och presenteras därefter för tekniska nämnden, som godkänner programmet.

Ängsarternas biotoper, mångfald och koppling beaktas i åtgärdsprogrammet. Under tioårsperioden kan man bygga om flera ängar och ställa nya ängar i skick för skötsel. Dessa är alltid investeringsfrågor och bestäms enligt den årliga budgeten.

Olika enheter inom staden har möjligheter att påverka att antalet ängar ökar och att ängsarternas livsmiljöer blir mångsidigare. Med hjälp av åtgärdsprogrammet får man för planeringen av markanvändningen en uppdaterad karta över nätverket av ängar och deras kopplingar, vilket gör det möjligt att bättre beakta dessa frågor. På så sätt ökar förhoppningsvis också antalet ängar. I samband med planeringen av grönområden kan man också utnyttja åtgärdsprogrammets material och skapa nya ängar i mån av möjlighet. Enheten för underhåll av grönområden får ur åtgärdsprogrammet anvisningar om hur man kan sköta ängarna bättre. Antalet ängar ökar också genom att man omvandlar gräsplaner till ängar och genom att arrendeåkrar blir landskapsåkrar efter att arrendeavtalen upphör.

Det är svårt att skapa mätare med vilka man kan följa upp mängden och mångfalden av ängsarter och de kvalitativa målen. Det är dock bra att granska hur åtgärdsprogrammet genomförs och om man till exempel kan skapa lämpliga förhållanden för att öka antalet arter vid kritiska kopplingsobjekt. Ängar uppstår inte och bevaras inte av sig själva. Marken

måste bearbetas och utarmas lagom för att ängsarterna ska klara sig med invasiva arter och gräs.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 2.11.2020 § 361

§ 361

Beredning och upplysningar:

E-post enligt modellen fornamn.efternamn@esbo.fi
Växel 09 816 21

Förslag

Tekniska direktören Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Tiina Elos och Risto Nevanlinnas m.fl. motion 17.8.2020 och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Tekniska nämnden 14.10.2020 § 88

Förslag

Stadsteknikdirektör Harri Tanska

Tekniska nämnden föreslår för stadsstyrelsen och vidare för fullmäktige att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Tiina Elos m.fl. motion 17.8.2020 och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.